

A Fővárosi Ítéltábla a Zöldág Ügyvédi Iroda által képviselt **Lrendű felperes neve** (címe) felperesnek - a Kálmán, Szilasi, Sárközy és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen - számadási kötelezettség megállapítása iránt indított perében a ....Törvényszék 2015. június 16. napján kelt .../27. számú ítélete ellen a felperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

### **í t é l e t e t:**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint feljegyzett másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes - alperes számadási kötelezettsége megállapítása iránti - keresetét elutasította. Döntését arra alapította, hogy a Pp. 123. § első mondatára alapított perben a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy az alperesnek jogszabályi rendelkezésből vagy szerződéses kötelezettségből eredően áll-e fenn elszámolási kötelezettsége a felperessel szemben. Számadási kötelezettség alatt nem az egymással bármiféle szerződéses viszonyban álló felek által a szerződés alapján teljesített szolgáltatás és ellenszolgáltatás elszámolásának kötelezettsége értendő, hanem általában az olyan félnek a törvényen alapuló elszámolási kötelezettsége, aki más tulajdonában álló vagy közös vagyont, vagyontárgyat kezel. A felek között vállalkozási szerződés jött létre, az alperes mint vállalkozó az általa a megrendelőtől átvett előleg tekintetében nem vált jogosulttá annak kezelésére, ezért nem számadási kötelezettsége keletkezett, hanem a szerződés alapján teljesített szolgáltatás és ellenszolgáltatás elszámolása terheli, és a szerződés Ptk. 320. § (1) bekezdése szerinti megszüntetése esetén sem keletkezik terhére számadási kötelezettség. A perben ezért a Pp. 123. § első fordulata szerinti kereset megindításához szükséges törvényes feltételek nem állnak fenn, a szerződésből eredő vitás kérdések rendezéséhez a felperesnek marasztalási keresetet kell előterjesztenie. Utalt arra, hogy az alperes Pp. 157. § a) pontjára alapított permegszüntetésre irányuló kérelme - melyet a 18/I. számú végzéssel elutasított - azért alaptalan, mert a keresettel érvényesített jog a felperest az alperessel szemben sem jogszabály, sem a felek közti szerződés alapján nem illette, és erről csak a kereset érdemi elbírálásával dönthet a bíróság.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és annak megállapítását, hogy az alperes számadásra köteles a részére megfizetett

60.000.000 forint előleg vonatkozásában. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő, mert amennyiben nem állt fenn a felperesnek keresetösségi joga, úgy a Pp. 130. § szerint a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania, vagy az ezzel kapcsolatos bizonyítási teherről a felperest tájékoztatnia kellett volna. Utalt arra is, hogy az alperessel kötött vállalkozási szerződésből, visszerhes jogviszonyból eredően a szolgáltatás-ellenszolgáltatás elve jelenik meg, e kettőnek arányban kell állnia egymással, így amikor elállás folytán a felperesnek a teljesítés követelése iránti jogosultsága megszűnt, megszűnt az alperes teljesítési kötelezettsége is, amely magával hozza az addig történt teljesítéssel kapcsolatos alperesi számadást.

Az alperes a felperes fellebbezésére ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból érdemben helyes jogkövetkeztetést is vont le, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp.254.§ (3) bekezdése alapján - helyes indokaira figyelemmel - helybenhagyta. Teljes mértékben egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy a felperes számadási kötelezettség megállapítása iránt nem indíthat pert, és az ennek megállapítására irányuló keresetet érdemben, ítélettel el kellett elutasítani. A fellebbezéssel összefüggésben utal még a másodfokú bíróság az alábbiakra:

A Pp. 123. §-a szerint, ha a kereseti kérelem számadási kötelezettség megállapításra irányul, a felperes ezzel együtt kérheti az általa előterjesztett számadás helyességének megállapítását is. Megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Az idézett rendelkezések értelmében a megállapítási kereset indításának két sajátos feltétele van; a jogvédelem szükségessége és a teljesítés követelésének a kizártsága. E két feltétel együttes természetű, azaz mindkettőnek fenn kell állnia a megállapítási kereset előterjesztésekor. E feltételek vizsgálatára azonban nincs szükség a Pp. 123. §-ának első mondatában írt számadási kötelezettség megállapítása iránti keresetnél (Pp. Nagykommentár), ilyen per tehát akkor indítható, ha a jogosult és a kötelezett között fennálló jogviszony alapján a kötelezett számadásra köteles (Kúria Pf.IV.26.234/2001/4.). Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, amikor kimondta, hogy számadási kötelezettség alatt a Pp. idézett rendelkezésének az alkalmazása körében nem az egymással bármiféle szerződéses viszonyban álló felek által a szerződés alapján teljesített szolgáltatás és ellenszolgáltatás elszámolásának a kötelezettségét, hanem általában annak a félnek a törvényen és nem szerződésen alapuló elszámolási kötelezettségét kell érteni, aki más tulajdonában álló, illetőleg közös vagyont kezel (Kúria Pfv.II.20.866/2000/3.). A jelen esetben az alperest jogszabály alapján ilyen kötelezettség nem terheli és számadási kötelezettséget megalapozó szerződési kikötésben a peres felek nem állapodtak meg.

A felek között a Ptk. 389. §-ában szabályozott vállalkozási szerződés jött létre, a vállalkozási szerződés alapján az alperes azzal, hogy a felperes részteljesítést eszközölt, és a vállalkozói díj egy részét megfizette nem válik jogosulttá semmiféle, a felperes tulajdonában álló dolog vagy más vagyontárgy kezelésére, és ezzel összefüggésben a Ptk. rendelkezései szerinti törvényen alapuló számadási kötelezettsége sem keletkezett (Kúria Pfv.IV.20.577/2014/7.). Ilyen jogviszony és

törvényi kötelezettség hiányában tehát a felperes abban a körben, amelyben a keresetét előterjesztette számadás iránti igényt alappal nem érvényesíthetett. Az elsőfokú bíróság ezért az anyagi jogi és eljárásjogi szabályok helyes alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli esetben nem állnak fenn a Pp. 123. §-a szerinti számadási kötelezettség megállapítására irányuló keresetindítás törvényes feltételei.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a másodfokú eljárás során felmerült költségeket megfizetni, amely áll a személyes illetékfeljegyzési joga folytán az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam által előlegezett fellebbezési eljárási illetékből, egyéb költség nem merült fel, az alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő, a tárgyaláson nem jelent meg, így a képviselőjével sem merült fel költség.

Pécs, 2016. április 27.

. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. bíró